

ORA DE LECTURĂ

Texte și activități

9–10 ani

Fram, ursul polar	2
Balada unui greier mic	8
Robinson Crusoe	12
Când stăpânul nu-i acasă!	18
Alice în Țara Minunilor	
Alice coboară în vizuina iepurașului	22
Morcoveață	
Găinile	28
Cartea junglei	
Din cugetările lui Baloo	32
Păcală	38
Vrăjitorul din Oz	
Câmpul de maci ucigători	42

Fram, ursul polar

după Cezar Petrescu

A fost o adevărată seară de despărțire. Niciodată Circul Struțki n-a avut un program mai bogat. Gimnaști și echilibriști. Cai și elefanți. Maimuțe și lei. Pantere și câini. Acrobați și clovni. Toți s-au întrecut în dibăcie și în curaj, ca să lase o amintire neștersă.

Mulțimea a trecut de la fiorii de emoție la hohote de râs; de la privirile încremenite de minunare la bucuria **giumbușlucurilor** născocite de paiațele cu pantalonii largi și clopoțel în vârful scufiei. Au tremurat toți odată la salturile gimnaștilor îmbrăcați în tricou negru! Zburau de la un trapez la celălalt, fără nicio plasă dedesubt.

Pe urmă a venit rândul elefanților uriași, cu pielea ca de scrum și cu urechile largi ca paravanele. Călcau greoi pe stâlpii picioarelor. Ridicau trompa de gumă să-și stropească un duș rece pe spinare. Se înălțau pe două labe și dansau în tactul muzicii. Erau mari și buni. Ascultau de o nuielușă subțire și se jucau fluierând din țigălar cu vârful trompei.

N-a lipsit nici clovnul August. Ca întotdeauna, s-a ivit de după perdelele vișinii din fundul arenei, când nu era nicio nevoie de dânsul. Coada fracului se târa pe pământ. Tălpile ghetelor erau lungi ca schiurile. Purta guler înalt ca o manșetă, cinci veste pe dedesubt și o cravată pestriță. Avea nasul de gogoșar și un păr cărămiziu care se zbârlea de frică, întocmai ca ghimpii aricilor.

Fetița cu ochi albaștri și căciuliță albă uitase emoția de adineauri care-i tăia răsuflarea. Își descleștase mâna de brațul bunicului. Tropăia din picioare și se înroșise ca racul de atâta râs.

Tropăia din picioare, în hăinuțele lui ponosite, și Petruș, care coborâse până în față.

După ce se potolea râsul, mulțimea căuta cu ochii din nou în program. Foșnetul hârtiei se auzea tot mai nerăbdător. Lipsea Fram, ursul alb. De ce întârzia Fram? Aceasta nu se mai întâmplase niciodată.

Fram îi întrecea pe toți. El nu avea nevoie de îmblânzitor, de **cravașă** și de semnale. Intra singur în arenă, ca un om. Intra în două labe, cât e de mare. Saluta în dreapta și în stânga, înainte și îndărăt. Se plimba cu labele la spate de jur împrejurul arenei, până ce se potoleau aplauzele. Pe urmă făcea un semn că vrea liniște. Și începea singur programul lui.

Se ridica pe prăjină ca un marinar pe catargul corabiei. Umbla cu o bicicletă uriașă, trecând pe punți în cumpănă. Făcea dublu salt mortal și bea bere din sticlă. Știa să fie comic și știa să fie serios.

Copiii îl iubeau, fiindcă era hazliu. Oamenii în toată firea îl iubeau, fiindcă era într-adevăr de mirare cum un asemenea animal greoi și sălbatic, adus din pustiurile înghețate, arăta atâta blândețe, atâta înțelegere și atâta sprinteneală în mișcări. O reprezentație, fără Fram, ursul polar, era parcă neisprăvită.

Fram iubea aplauzele, iubea publicul, iubea mai ales copiii. Când îi vedea ronțăind o bomboană, întindea laba să capete și el. Saluta mulțumind, cu laba la cap, ca un soldat. Iar dacă se întâmpla să capete mai multe bomboane, își oprea numai una și pe celelalte le întindea în palmă altor copii, parcă ar fi știut că nu toți au parte prea des de dulciuri.

Și acum Fram întârzia! Lipsea. Programul se apropia de sfârșit. Numărul lui trecuse de mult. Mulțimea începu să capete glas. Mai întâi sus, din galerie. Mai apoi copiii din staluri și din loji:

— Fram!

— Unde e Fram?

— De ce nu vine Fram?

— Vrem Fram!

Îndată glasurile se uniră ca să repete cadențat:

— Vrem Fram! Vrem Fram!

— Doamnelor și domnilor! Onorat public!...

așa începu să spună ceva directorul ciroului, ivindu-se în mijlocul arenei.

Nimeni însă nu voia să-l asculte. Toți l-au întrerupt, strigând mai departe:

— Vrem Fram! Vrem Fram!

Perdelele vișinii din fundul arenei, pe unde intrau animalele și gimnaștii, se clătinau, se dădeau la o parte și cădeau iarăși la loc. Se petrecea dincolo ceva, dar nimeni nu știa ce.

Directorul mai încercă de două ori să înănteze până în mijlocul arenei. Nu apucă însă să înceapă: „Doamnelor, domnilor, onorat public“.

Înainte de a deschide gura, mulțimea izbucni într-o larmă cumplită:

— Vrem Fram! Vrem Fram!

Atunci directorul ciroului a strâns din umeri și s-a retras după perdeaua vișinie. Deodată s-a făcut tăcere.

În locul tropăiturilor și strigătelor s-a întins o tăcere ca un covor pe nisipul arenei. O tăcere așa cum n-a fost nici atunci când în văzduh zbura din trapez în trapez trupa gimnaștilor cu tricou negru. De după perdeaua de catifea vișinie se ivise Fram. Cu laba mai ținea încă o

parte din perdeaua ridicată. Se opri să privească sala, miile de capete, miile de ochi din loji, din staluri și din galerii. Dădu drumul perdelei jos. Înaintă până în mijlocul arenei. Salută ca întotdeauna.

— Fram!

— Bravo, Fram!

— Trăiască Fram!

— Ura! Bravo, Fram! Ura!

Fram stătea în mijlocul arenei, alb ca zăpada, uriaș și neclintit. Tot așa stau frații lui din țara zăpezilor veșnice, pe insulele de gheață plutitoare, când se înalță să privească la alți urși albi, care se depărtează pe alte insule plutitoare. Stătea și se uita în gol. Mai făcu un pas. Aplauzele s-au potolit. Acum, toți așteptau. Înțelegeau că Fram pregătește ceva nou. Fără îndoială, un număr mai greu decât toate. Altădată începea mai repede.

— Fram! îl încurajă un glas.

Ursul alb ridică ochii... „A, da! parcă spunea privirea lui. Aveți dreptate! Sunt Fram și trebuie să vă înveselesc!...” Cu labelle făcu semn de neputință în lături. Duse dreapta la frunte; apoi la inimă; din nou la frunte și din nou la inimă.

— E bolnav, bunicule! rosti cu milă fetița cu ochi albaștri și căciuliță albă. E bolnav... De ce nu-l lasă în pace dacă e bolnav?

Iar bunicul, care fusese profesor, care văzuse multe întâmplări în viață și citise multe cărți, vorbi și el, cu o altfel de milă:

— Nu e bolnav, Lilico! E ceva mai rău... Poate l-a apucat dorul de pustietățile lui de gheață, unde s-a născut...

Fram s-a ridicat de pe marginea platformei. A făcut un semn de despărțire tuturor, un semn cu brațele întinse, așa cum își lua rămas-bun când sfârșea numărul lui din program și îl întovărășeau aplauzele până la ieșire. Apoi și-a dat drumul în patru labe. A devenit un animal ca oricare altul. Așa, în patru labe, cu botul în pământ, s-a îndreptat spre perdelele roșii.

Nimeni nu pricepea nimic. Nedumerită, mulțimea nu striga, nu fluiera, nu-l mai chema îndărăt.

Perdelele roșii au căzut după Fram. Pe holurile înguste din dosul cercului, care duc la grajduri și la menajerie toți se dădeau la o parte. Nu cutezau să se apropie. Dar ursul alb a intrat singur în cușca lui, s-a culcat cu botul pe labe, în colțul cel mai întunecos, cu fața ascunsă spre perete.

Dicționar

giumbușluc – faptă, atitudine, vorbă care înveselește, distrează; ghidușie;

cravașă – vargă elastică din piele, folosită la călărie pentru îndemnarea calului la mers.

Portret de autor

Cezar Petrescu s-a născut în localitatea Hodora – Cotnari, județul Iași, la 1 decembrie 1892.

A scris opere pentru copii: *Pif, Paf, Puf*; *Neghiniță*; *Fram, ursul polar*; *Omul de zăpadă*; *Iliuță copil*; *Cocart și bomba atomică*.

A publicat romanele *Aurul negru*, *Întunecare*, *Cheia visurilor* și piesa de teatru *Mânzul nebun*.

A desfășurat o bogată activitate publicistică la ziarele și revistele vremii: *Cuvântul*, *Gândirea*, *Curentul*, *România*.

Cezar Petrescu a fost deputat în Parlamentul României și membru al Academiei Române.

1 Formulează cinci întrebări legate de conținutul lecturii și răspunde la trei dintre acestea, la alegere.

Cine _____ ?

Când _____ ?

Din ce cauză _____ ?

Unde _____ ?

Cum _____ ?

Răspunsuri:

BRIS

We know
books

Completează harta povestirii.

Când se întâmplă
acțiunea povestirii?

Unde se întâmplă
acțiunea povestirii?

Ce făcea Fram,
de obicei, în arenă?

Ce/Pe cine iubea Fram?

Numerele de circ
prezentate în text:

Titlul: _____

Autorul: _____

Cine îl iubea pe Fram? De ce?

3 Bifează răspunsul corect.

• Când Fram căpăta mai multe bomboane:

- ☐ își oprea numai una și pe celelalte le întindea în palmă altor copii;
- ☐ le mânca pe toate;
- ☐ le arunca prin sală.

• Spectatorii strigau „Vrem Fram!”, pentru că:

- ☐ voiau să dureze mai mult spectacolul;
- ☐ Fram fusese scos din program;
- ☐ Fram întârzia.

• Ce a crezut fetița cu ochi albaștri și căciuliță albă despre Fram?

- ☐ că ursul polar este răsfățat;
- ☐ că ursul polar este bolnav;
- ☐ că ursul polar este obosit.

• Ce a făcut Fram înainte să iasă din arenă?

- ☐ a mâncat o bomboană;
- ☐ a făcut un semn de despărțire tuturor;
- ☐ s-a așezat pe platformă.

4 Ce moment al lecturii ai dori să-l schimbi? Scrie varianta ta într-un text de 5–6 rânduri.

